

Door: Karen van Marrewijk, Adviseur Doxis

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) beschikt sinds een jaar over digitale personeelsdossiers. De volgende stap die het ministerie wil maken is het bezien van de mogelijkheden tot substitutie van de papieren dossiers. Substitutie betekent het vervangen van archiefdocumenten door digitale reproducties, één en ander volgens artikel 7 van de Archiefwet. Na substitutie krijgen de digitale reproducties de status van origineel en worden daarmee officiële archiefbescheiden. Het streven van het ministerie van VWS is om de digitale personeelsdossiers dezelfde status als de oorspronkelijke dossiers te geven, zodat de papieren dossiers kunnen worden vernietigd.

Een actuele ontwikkeling bij veel (overheids)organisaties is het scannen van documenten en de implementatie van een Document Management Systeem (DMS). Toch blijft vaak het papieren (oorspronkelijke) dossier bestaan. Een risicoaspect daarvan is dat er geleidelijk weer nieuwe documenten aan het papieren dossier worden toegevoegd. Zoals een belangrijke mail die 'voor de zekerheid' wordt uitgeprint en toegevoegd. Zo kan een hybride situatie ontstaan waarin niet meer duidelijk is of het dossier in het DMS of het papieren dossier compleet en definitief is.

Het naast elkaar bestaan van een papieren en een digitaal dossier is een situatie waar (overheids)organisaties op dit moment mee worstelen. De reden dat papieren dossiers na het scannen niet kunnen worden weggegooid, is dat er conform de Archiefwet 1995 eerst een machtiging moet worden verleend om papieren archiefbescheiden te vervangen door digitale reproducties. De enige organisaties die tot nu toe een machtiging tot substitutie hebben verkregen, zijn het Utrechts Medisch Centrum (UMC), de provincie Zuid-Holland en de Kamer van Koophandel (KvK) in Rotterdam. Dit maakt het ministerie van VWS het eerste ministerie die de machtiging tot substitutie wil gaan aanvragen bij de minister.

>> lees verder op pagina 10



Machtiging tot substitutie

Het feit dat er tot nu toe pas drie machtigingen tot substitutie zijn verkregen, geeft al aan dat het geen eenvoudige procedure is. Er zijn enkele aspecten die een bepalende rol spelen. Een eerste aspect is dat het nog onduidelijk is wat de juridische bewijskracht van een digitale reproductie is. Een tweede aspect is dat men tot nu toe de authenticiteit van papieren documenten nog vooropstelt en nog onvoldoende vertrouwen heeft in de beheerssituatie na digitalisering. Om die reden zal een kwaliteitscontrole moeten worden uitgevoerd in de vorm van een audit. Bij personeelsdossiers moet daarnaast rekening worden gehouden met de verschillende bewaartermijnen. Sommige dossiers moeten na een jaar worden vernietigd, andere pas na zeven jaar. Maar het personeelsdossier van bijvoorbeeld een secretaris-generaal is van historisch belang en gaat dus naar het Nationaal Archief.

Om alle noodzakelijke voorwaarden te scheppen om uiteindelijk een machtiging tot substitutie te verkrijgen, wordt het ministerie van VWS ondersteund door enkele partijen. Doxis Informatiemanagers was verantwoordelijk voor de voorbereiding van de proefaudit, van oktober tot en met december 2007. In dit traject kon Doxis gebruik maken van de eerder

opgedane ervaring bij het verrichten van audits voor het UMC, de provincie Zuid-Holland en de KvK in Rotterdam. Daarnaast is een samenwerking opgezet tussen Prof. Dr. F.C.J. Ketelaar en zijn Leerstoelgroep Archief- en Informatiewetenschap van de Universiteit van Amsterdam en de advocaten van Holland van Gijzen. Zij zullen het juridische aspect betreffende de substitutie van personeelsdossiers onderzoeken.

Handboek

Bij de voorbereidingsactiviteiten voor de audit levert Doxis ondersteuning bij het opstellen van een procedurehandboek en een bijbehorend normenkader. In het handboek worden procedures bijgehouden die nageleefd moeten worden in het kader van substitutie. Zoals de naam al zegt, beschrijft het handboek de praktische richtlijnen die alleen gelden voor het ministerie van VWS; het handboek is daarmee een uniek document. Dit in tegenstelling tot het normenkader, dat kan worden toegepast binnen meerdere organisaties (of in dit geval: meerdere ministeries). Aan het handboek zal Doxis een 'change management procedure' verbinden. Dit is een procedure om te waarborgen dat de feitelijke gang van zaken ook in de toekomst overeenkomt met de procedures in het handboek. Een nieuwe manier van werken wordt bijvoorbeeld niet



alleen vastgesteld, maar ook aangepast in het handboek. Mede door het benoemen van verantwoordelijken is een 'change management procedure' een geformaliseerde manier tot het bijhouden van wijzigingen.

Normenkader

In het normenkader staan toetsingsgebieden beschreven waarop tijdens de audit wordt gecontroleerd. Hierin spelen de normen met betrekking tot informatiebeveiliging en de Archiefwet mede een belangrijke rol. Essentieel onderdeel van het normenkader is het Basis Selectie Document dat door de minister van VWS (zorgdrager) in samenwerking met het Nationaal Archief en P-Direkt is samengesteld. P-Direkt is de naam voor het rijksbrede Shared Service Center (SSC) voor personeelsregistratie en salarisadministratie.

Audit

Als afsluiting van de voorbereidingsfase heeft Doxis een proefaudit uitgevoerd. Deze diende als evaluatiemoment voor het ministerie. De officiële audit zal in dit project door de onafhankelijke specialisten van de EDP Audit-afdeling van Ernst & Young worden uitgevoerd. De uit de audit resulterende EDP Audit-verklaring van Ernst & Young geeft een onafhankelijk oordeel over de opzet en het bestaan van de IT-beheersmaatregelen, welke ondersteuning bieden aan de juistheid en de betrouwbaarheid van het scanproces en het opslaan van documenten. Dit betekent dat niet alleen de procedures van het ministerie van VWS getoetst moeten worden, maar dat ook uitspraken zullen worden gedaan over het systeem waarin het gescande personeelsdossier wordt opgeslagen. Dit systeem wordt centraal beheerd door P-Direkt. De toetsing van dit systeem zal moeten worden gebaseerd op een zogenaamde 'Third Party'-verklaring; een garantieverklaring die moet worden afgegeven door een onafhankelijke partij. De organisatie P-Direkt heeft aangegeven deze verklaring in 2008 te kunnen afgeven.

Na succesvol verloop van de gehele audit ontvangt het ministerie van VWS een officieel certificaat waarmee een grote mate van zekerheid kan worden verkregen dat, zoals het in vaktermen heet, archiefbescheiden in een goed geordende en toegankelijke staat zijn en gedurende een zekere periode zullen blijven. Hiermee kan het ministerie van VWS overgaan tot het aanvragen van de machtiging tot substitutie. Bij goedkeuring door de minister zal VWS het eerste - maar zeker niet het laatste - ministerie zijn dat kan overgaan tot de vernietiging van papieren personeelsdossiers! <<

